

SAVCI

- předek: nejprimitivnější plazi
- mláďata sají mateřské mléko, zkrácení inkubačního období, K strategové – kvalita > kvantita
- členíme na dvě podtřídy: vačnatci (+ vejcorodí) a placentálové
- placentálové původně nebyli v Austrálii, později zavlčeni člověkem
- třetihory: zlatý věk savců díky ochlazení po nárazu meteoru
- dinosauři vládou ve dne (špatně vidí, ve dne je teplo), savci jsou malí a přes den se schovávají v norách
- savany umožnily rozvoj savců, vývojově nejpokročilejší skupina obratlovců
- různorodá morfologie těla, aby byli přizpůsobeni různým prostředím
- mláďata sají mateřské mléko z mléčných žláz matky, sekret se uvolňuje z buněk:
 - celá buňka se dostane do žlázy a praskne
 - buňka vylučuje váčky se sekretem
 - odškrtí část sebe sama a pošle ke žláze (mléko)
- savci rodí živá mláďata, výživu embrya zajišťuje placenta
- **sukcese** = vývoj společenstva, má vést ke **klimaxu** = rovnováze
- větší tělo → menší citlivost na klimatické změny
- **nidikolní** – rodí se závislí → samice může zase otěhotnět, může jich být víc
- **nidifugní** – mláďata jsou samostatnější a schopnější, třeba lidé
- gonochorismus, jasný pohlavní dimorfismus
- teplokrevní = homotermní organismy, k tomu pomáhá pokryv těla a vyústění velkého počtu žláz – pachových a mazových, pachových a mléčných
- srst tvořena chlupy, mají rozdílnou stavbu než plazi šupiny
- chlupy: pesíky = dlouhé chlupy, dávají zbarvení → modifikace v podobě třeba bodlin a podsady = termoizolace, krátké chlupy
- srst může být redukována, třeba u kytovců
- chrup: heterodontní = různé zuby, lidé mají 32 zubů: 4 řezáky, 2 špičáky, 4 třenové a 4-6 stoličky
- spodní čelist tvořena jednou kostí, která je připojena sekundárním kloubem, nevýhoda: menší stisk čelistí, výhoda: jednoduché otevírání
- karnivoři = masožravci (cíl: utrhnout maso, trháky), herbivoři = býložravci (velká mezera za špičáky, aby mohl trhat trávu ze země), omnivoři = všežravci
- ustálení kostí v rámci horních i dolních končetin a páteře, 7 krčních obratlů, první dva: atlas a axis
- trávicí soustava: úměrně dlouhá tomu, jak se živí, nejdelší mají herbivoři a velký žaludek, slepé střevo u býložravců větší než u masožravců, uchovávají si tam bakterie
- bránice → dýchání, zvětšuje a zmenšuje objem tělní dutiny
- pouze levý oblouk aorty, erytrocyty = červené krvinky, bezjaderné
- velmi dobře vyvinuté smysly → vyvinutější koncový mozek
- střední ucho, tři sluchové kůstky: kladívko, kovádlíka a třmínek
- zvětšování nervové soustavy, nejvyšší vědomá činnost (zkoumané vědou etologie), nejen smysly, ale i instinkty (zakódován v genetické informaci a nemusíme se ho učit)
- cektrofie = požívání vlastních bobků

Podtřída: Vejcorodí

Řád: ptakořitní

- kloaka
- žádná placenta

- kladou vejce, která jsou mladá, po vyklubání sají mateřské mléko

Podtřída: Živorodí

Nadřád: vačnatci

- rodí embryo, které je obalené skořápkou, ještě v těle matky se z ní vyklubou, mají vyvinuté nohy, aby se mohli vyšplhat do vaku
- mládě do vaku vlézá krátce po početí → extrémně jednoduchý porod
- rozdělená vagina, dvouhrotý penis; při rození embryo prochází třetí středovou vagínou, která hned zanikne
- kloaka
- nepravá placenta

Nadřád: placentálové

- oddělený pohlavní a řitní otvor
- dlouhé embryonální období, vyšší kvalita potomků, mládě chráněno v nejzranitelnějším období, náročné pro matku: porod, výživa mláděte v těle matky
- placenta